

Over eten in mijn neus

Laat me je vertellen hoe het zit. Mijn moeder heeft niet bepaald geluk met haar kinderen gehad.

Nu denk je vast meteen: ‘ah, zal wel’ en ‘doe nou niet zo bot tegen jezelf’, maar het klopt. Want: eerst kwam Mikala, met een hersenbeschadiging, ze renden constant naar onderzoeken en bijeenkomsten – en doen dat overigens nog steeds, ook al is Mikala vandaag negentien geworden. Toen ging Mikala’s vader, Bjarke, ervandoor, naar Nederland, en ontmoette mijn moeder mijn vader, en toen kwam Honey, ik dus. Met een hazenlip en ontelbare operaties en eten dat in mijn neus ging zitten toen ik klein was.

Ik leek eerlijk gezegd een monster. Bepaald niet de schattige, mooie, roze baby waar de meeste mensen van lopen te dromen. En ook al ben ik er goed van afgekomen, vergeleken met veel anderen met een hazenlip, je kunt er niet omheen dat ik niet al te knap ben om te zien.

Eigenlijk precies het tegenovergestelde. Mijn neus is plat en scheef, mijn bovenlip is groot en zit onder de littekens. Mooi word ik nooit. Zo is het gewoon.

Rond mijn tweede verjaardag ging mijn vader ervandoor, of gooide mijn moeder hem eruit – ik weet het zo net nog niet. Ze praten nooit meer met elkaar. Ik kan me zelfs niet herinneren wanneer ze dat ooit wel hebben gedaan. Ze schreeuwen altijd.

Mijn vader woont in Nørrebro, dezelfde wijk als wij, slechts een paar straten verderop. Ik zie hem om het weekend, op zaterdag in de oneven weken, als ik bij hem thuis ga slapen. En af en toe als hij me voor de school opwacht en zegt: ‘Hé Honey, hoe is-ie? Zullen we even een eindje gaan lopen en ergens een kop chocolademelk pakken?’

Doorgaans is het dan aan het eind van de maand, en omdat hij geld wil lenen. Een briefje van honderd tot morgen, dat is alles. Of hoeveel ik op dat moment heb. Ik mag het niet tegen mama zeggen.

Af en toe krijgt hij wat. Mama geeft mij soms een handvol munten of een paar briefjes mee voor lunch en boodschappen, die ik toch niet helemaal hoeft te gebruiken. En papa stopt het geld in zijn zak, kust me op mijn haren en zegt dat hij niet weet wat hij zonder mij zou moeten beginnen.

Meestal gaan we gewoon wat zitten kletsen op een bank in het park, papa rookt een paar sigaretten en gooit de peuken naar de duiven. Kan zijn dat hij mij een nieuwe tatoeage showt die hij heeft laten zetten. Eerlijk gezegd heb ik nog nooit een kop chocolademelk gekregen.

Over spieren, kaneelrolletjes en andere dingen

Ik heb mensen al vaak horen zeggen dat mijn vader steroïden slikt – dat is iets waar je grote spieren van krijgt. Ik weet niet of het waar is. Ik heb het niet nagevraagd. Maar als het klopt, werken ze goed, moet ik zeggen.

Mijn vader heeft grote bovenarmen. Gigantisch, liever gezegd. Ze zijn zo groot dat hij ze niet recht omlaag langs zijn linker- en rechterzij kan houden. Ze staan stijf en zitten altijd een stukje van zijn lichaam af, net als bij een actiefiguur, al zit er eigenlijk niet veel actie in hem. Ooit werkte hij als verhuizer, toen kreeg hij pijn in zijn rug en hield ermee op. Voor zover ik weet, kijkt hij best veel tv. Maar hij kan gelukkig wel nog steeds gewichtheffen, een paar keer per week in het fitnesscentrum.

Toen ik jonger was, vond ik het best cool, al die steroïden en spieren. Tot ik na een tijdje ontdekte dat dat niet zo was. Ik kon het zien aan de manier waarop andere

mensen naar hem keken. Mijn klasgenoten, hun ouders, mensen op straat. Ik besepte dat papa's spieren *te veel* geworden waren. Zo gaat het namelijk met tig dingen. In het begin zijn ze oké en cool, maar als ze bij een bepaalde grens komen, worden ze te veel, en dan is het niet meer oké. Helemaal niet.

Hetzelfde gebeurde toen ik kaneelrolletjes in mijn lunchpakket had. Mama was vergeten roggebrood te kopen, en ze had geen contanten in huis, maar een paar zakken kaneelrolletjes hebben we altijd in voorraad. Mikala is er gek op.

'Jij bent best wel een bofkont,' zei Maria, onze klassenlerares, toen ze dat zag.

En ik glimlachte blij en stopte het ene na het andere kaneelrolletje in mijn mond.

Maar de volgende dag al, toen mama nog steeds geen roggebrood had gekocht en we wel nog massa's kaneelrolletjes hadden, kon ik aan Maria's gezicht zien dat ik niet meer zo'n geluk had. Om niet te praten over de derde en de vierde dag. Er begonnen ook kinderen te fluisteren. En de vijfde dag, dat was een vrijdag, belde Maria mijn moeder 's avonds thuis op en zei dat ze op school deden aan iets wat voedselbeleid heette. Toen mama ophing had ze vuurrode wangen. Kortom: die kaneelrolletjes waren te veel geworden.

En zo zit het ook met een aantal andere dingen. Eigenlijk de meeste, als je erover nadenkt. Het is een kwestie van binnen de grenzen blijven. Niet te veel doen, niet te weinig doen, maar precies genoeg.

Op die manier ontloop je de blikken van andere men-

sen. En het gesmiespel. Achter in de klas, op het schoolplein en terwijl je op de bus staat te wachten. Ergens *in passen*, daar gaat het om, en daar ben ik goed in geworden. De beste van ons gezin.

Na mij komt mijn moeder, en ten slotte Mikala en mijn vader, die er ronduit slecht in is.

Over avondeten

Mijn moeder werkt in Harry's Hakkenbar. Dat is een plek waar ze schoenen repareren die kapot zijn gegaan, of waar ze er nieuwe zolen op zetten als de oude versleten zijn. Ze kunnen ook sleutels maken en gaatjes in riemen, en ze verkopen schoen crème, veters, sleutelhangers en deurbordjes.

Namelijk de deurbordjes die Mikala heeft gemaakt. Ze werkt op een werkplaats samen met een heleboel anderen met een verstandelijke beperking. Hier schilderen ze 'wc' in mooie letters met krullen op houten bordjes, die dan in verschillende winkels worden verkocht. Ze zijn supermooi. Vooral die van Mikala, die net iets perfecter zijn dan die van de rest. Dat kan ze echt! Bij ons thuis hangen op alle deuren wc-bordjes.

Harry's Hakkenbar gaat 's avonds om zes uur dicht, maar voor mama thuiskomt is het vaak halfacht, dus meestal eten Mikala en ik ons avondeten zonder haar.

Mikala is niet zo in voor nieuwe dingen, als het aan haar ligt eten we alleen maar viskoekjes, boterhammen met leverpastei of diepvriespizza. Tenminste, als ze zich niet al volgepropt heeft met kaneelrolletjes dus.

Ik ben trouwens goed in koken. Zo nu en dan maak ik Knorrs lasagne voor mama, als ze thuiskomt. Daar wordt ze altijd heel blij van.

Een typische avondmaaltijd gaat bij ons op deze manier:

Mikala en ik zijn net in de keuken aan tafel gaan zitten en hebben allebei een glas melk ingeschonken.

Mikala: 'Ik moet naar de wc.'

Ik: 'Dat dacht ik wel.'

Mikala: 'Ga je met me mee?'

Ik: 'Nee.'

Mikala: 'Jawel!'

Ik: 'Oké!'

Mikala plast en ik sta buiten de badkamer tegen de muur geleund.

Mikala: 'Raad eens welke kleur mijn onderbroek vandaag heeft?'

Ik: 'Blauw?'

Mikala: 'Ik heb helemaal geen blauwe. Jij zegt altijd blauw.'

Ik: 'Wit dan?'

Mikala: 'Rood!' (Lacht luid en veegt zich af.)

Ik: 'Oké. Mag ik nu weer naar de keuken?'

Daarna vertelt Mikala dat ze haar receptenveloppen in een nieuwe volgorde heeft gelegd en hoe. Dat doet ze elke dag.

Mikala heeft een gigantische verzameling receptenveloppen, die ze al sinds haar achtste spaart. Het zijn van die grappige envelopjes die je vroeger bij de apotheek kreeg om je recept in te bewaren, als je dat nog eens moest gebruiken. Op sommige plekken hebben ze ze nog steeds en geven ze ze ook weg, als je het netjes vraagt, en als je bijvoorbeeld een verzamelaar bent, zoals Mikala.

Er bestaat een hele zee van verschillende receptenveloppen met even zo veel verschillende motieven, en Mikala heeft ze ongeveer allemaal, schat ik in.

Mikala interesseert zich primair voor twee dingen: haar receptenveloppen en *Matador*, een oude tv-serie uit de tijd dat mama en papa nog kind waren. Ze heeft alle 24 afleveringen op dvd, en als ze toevallig niet net receptenveloppen op volgorde aan het leggen is, zit ze aan de beeldbuis gekluisterd. Af en toe probeert ze beide dingen tegelijk te doen.

Over een uitje naar het pretpark

Elk jaar voor de zomervakantie begint, zijn er wat ouders van mijn klas die een familiedag organiseren, waar broers, zussen en ouders aan meedoen. Die vindt bijna altijd op zaterdag plaats, en de laatste keer waren we in het pretpark bij Kopenhagen.

Het was warm die dag. Veel warmer dan ze de dag ervoor op de televisie hadden gezegd, en we hadden allemaal te veel kleren aan. Dus gingen alle jassen uit en liepen we te puffen en zeiden dat we zo aan een zonnesteek zouden bezwijken en dat we na de lunch misschien van de waterglijbaan moesten roetsjen.

Papa was erbij, ook al was het zaterdag in een even week, en had ik hem net gezien in het weekend daarvoor. En hij zat met de andere vaders te lachen en hij had het over een flink glas pils dat ze zo gingen pakken. Maar papa gooide niet alleen zijn jack uit, hij trok ook zijn t-shirt uit en zijn hemd daaronder, en liep als enige in

zijn blote buik rond, pronkend met zijn grote tatoeages. Ik zag in één oogopslag aan de andere ouders dat het te veel was. Misschien had het ook met die spieren en steroïden te maken. Vast wel. En het werd er niet beter op toen alle vaders een biertje kochten. Want papa kocht twee biertjes. Eén voor elke hand.

Bier is heerlijk als je een vader bent, en je op schoolreisje in het Kopenhaagse pretpark bent, en het warm is. Maar twee tegelijk is niet dubbel zo heerlijk. Het is te veel. Dat wist ik goed.

Mikala was die dag uiteraard ook mee. Ik had overigens geopperd dat ze ook best eens naar oma in haar volkstuin kon gaan. Maar oma zat in een van die periodes waarin ze iets te veel port dronk, en zij en mama altijd ruziemaakten. Dus dat ging helaas niet.

Mikala wordt altijd enorm nerveus als ze samen met veel mensen is. Dat betekent dat ze ten eerste nog meer over receptenveloppen praat dan ze anders doet. Tegen Jan en alleman. Als je eenmaal belangstelling hebt getoond, kan het behoorlijk lastig zijn om weer van haar af te komen.

Ik kan altijd en overal de hulpzoekende blik van mensen in een menigte herkennen. Zo'n blik die zegt: 'Red mij!' Dan weet ik dat Mikala dicht in de buurt is en moet zijn aangeland bij haar verhaal over hoe ze eens door te ruilen een serie van vier mooie enveloppen met vakwerkhuisen van het eiland Samsø wist te bemachtigen.

Daardoor kan ik niet echt relaxt zijn als we ergens zo'n uitje hebben. Tegelijkertijd krijgt ze gelukkig ook bijna altijd last van haar buik als ze onzeker wordt, en moet ze

een hoop tijd op de wc doorbrengen. Maar dan moet ik dus ook naar de wc. Naar de andere kant van de deur, waar ik de wacht houd en de kleur van haar onderbroek raad. Daar raak ik vaak wat gestrest van, omdat ik dan intussen papa niet in de gaten kan houden. Mama doet namelijk geen moeite om met hem te praten. Ze probeert hem zo goed als ze kan te negeren, terwijl ze rookt als een ketter en luidkeels lacht om alles wat de andere moeders zeggen, en helemaal niet in de gaten heeft hoe ze fanatiek met hun handen wuiven elke keer dat ze de sigarettenwalm in hun gezicht blaast.

Af en toe wordt ze ook een beetje dronken. Alleen maar voor-de-leut-dronken, niet meer dan de andere ouders, maar toch.

Ik kan de blikken voelen, die op zo'n dag overal op je lichaam jeuken en kriebelen. Mijn vader die het ene na het andere biertje achteroverslaat en op het laatst zijn broek omlaagtrekt om mensen een of ander nieuw Vikingmotief met vuur en slangen te showen, waarvan de schets al op zijn dij getekend staat. Mikala die de hele tijd aan de schijterij is.

En ik intussen maar glimlachen, zo goed als ik kan. Dat helpt een beetje tegen de blikken – ze worden minder, of minder kriebelig, maar ze gaan niet weg.

Uiteindelijk verdwijnt papa toch wel. Dat is een ding dat zeker is. Plotseling gaat zijn telefoon, en weg is hij. Hij zegt niet eens gedag.

Ik word erg moe van dit soort gezinsevenementen met de klas. En ik zou vurig willen dat mijn familie beter binnen de grenzen zou blijven. In elk geval Mikala en papa.

Want als zij dat niet doen, gebeurt er iets. Hoe meer plek zij innemen, hoe minder ik inneem – volkomen automatisch. Het is ongelooflijk hoe klein ik kan worden.